

Донецький державний
університет управління

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія науки

КАФЕДРА

гуманітарних дисциплін

РОЗРОБНИК

Діденко Ніна Григорівна

д.держ.упр., професор

didenko.n@inbox.dsum.edu.ua

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3

кредити ЄКТС
(90 годин)

32

годин контактна робота з викладачем
(12 годин лекцій;
20 годин семінарських занять)

58

години - самостійна робота

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ МОВА ВИКЛАДАННЯ

третій

Доктор філософії

ФОРМА КОНТРОЛЮ

українська

іспит

СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ

- обов'язкова для всіх здобувачів наукового ступеня доктор філософії

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення «Філософія науки» передбачає у тих, що навчаються, знання в галузі основ теорії пізнання, основ природничих і математичних наук, логіки, історії суспільства, історії культури; вміння логічно та коректно мислити, використовувати загально філософські методи аналізу, інтегрувати наявні знання до сфери приватних наук; готовність користуватися прийомами логічного аналізу, працювати з науковими текстами, користуватися науковою та довідковою літературою.

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування інноваційних навичок, необхідних для виробництва наукового знання та оволодіння інноваційними механізмами його застосування в будь-яких сферах суспільної діяльності. Досягнення даної мети передбачає надання філософських знань з розвитку науки і техніки, основних філософських проблем фундаментального і прикладного, природничого, соціального, технічного і технологічного знання, особливостей виробництва наукового знання та інноваційного процесу.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Фундаментальні проблеми філософії.

Тема 1. Філософія, її гуманістичний смисл і пізнання.

Тема 2. Пізнання і знання як предмет філософської рефлексії. Специфіка філософських проблем наукового пізнання.

Модуль 2. Філософія та методологія науки.

Тема 3. Наука у сучасному суспільстві. Специфіка наукового пізнання.

Тема 4. Почуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне у пізнанні. Істина й омана в науковому пізнанні.

Тема 5. Закономірності розвитку науки й еволюційні моделі зростання знання.

Тема 6. Логіко-методологічні основи науки.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми аспіранти повинні знати:

- філософські основи науки як суспільного усвідомлення реальності; сутність основні положення теорії і практики наукового пізнання;
- понятійний апарат теорії пізнання та філософські категорії, що підлягають засвоєнню на історичній основі розвитку науки, техніки і технології;
- основні принципи, методи і форми наукової діяльності;
- історичні та сучасні способи виробництва знання в науці;
- особливості емпіричного і теоретичного наукового дослідження, їх місце і роль в розвитку наукової теорії;
- закономірності розвитку науково-технічної сфери та інноваційного розвитку суспільного виробництва;
- природу знання, закономірності його виробництва і техніко-технологічного застосування;
- засоби організації науки як пізнавальної, інтелектуальної, інформаційно-комунікативної, когнітивної, соціальної та продуктивної діяльності;
- основні тенденції, що визначаються впливом науки та виробництва наукового знання на всі сфери суспільного життя та цивілізаційний розвиток.

ВМІТИ:

- застосовувати норми, методи і стандарти виробництва наукового знання в процесі конкретної інженерно-конструкторської та науково-дослідницької роботи;
- поєднувати дослідницьку, проектну і виробничу діяльність, орієнтовану на стимуляцію розвитку певної галузі народного господарства;
- відрізнити наукове знання від інших формоутворень пізнання і суспільної свідомості;
- оцінювати наукове знання з точки зору його істинності, теоретичної та практичної цінності;
- визначати основні тенденції та перспективи розвитку науки як чинника суспільного прогресу і розвитку людини;
- самостійно використовувати навчальну, наукову, довідкову та методичну літературу в галузі гносеології та філософських проблем наукового пізнання.

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАННЯ

традиційні та проблемні лекції;
семінарські заняття

РЕГЛАМЕНТ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни: 100 балів.

Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:

- Виконання завдань на практичних заняттях – ~ 30 балів.
- Складання кожного письмового модульного контролю – всього 40 балів;
- Виконання творчо-пошукового завдання – ~ 30 балів

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи:

перескладання підсумкового модульного контролю аспірантами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу в цілому та його складових не підвищуються.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наступні види робіт: не передбачено.

Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи здобувача освіти:

Шкала оцінювання ЕКТС	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	Відмінно	$90 \leq RD \leq 100$
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	Добре	$82 \leq RD < 89$
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	Задовільно	$64 \leq RD < 73$
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
FX	Можливе повторне складання	Незадовільно	$35 \leq RD < 59$
F	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		$RD < 34$

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література:

1. Горський В. С. Історія української філософії : навч. посіб. Київ : Наукова думка, 2001. 376 с.
2. История философии : Запад–Россия–Восток. Книга первая. Философия древности и Средневековья : учебник для вузов / под ред. Н. В. Мотрошиловой. 2-е изд., испр. и доп. Москва : Академический Проект, 2012. – Кн. 2. Философия XV–XIX вв. – 2012. – 485 с. – (Концепции). Кн. 3. Философия XIX–XX вв. – 2012. – 443 с. – (Концепции). Кн. 4. Философия XX вв. – 2012. – 426 с. – (Концепции).
3. Новая философская энциклопедия : в 4-х т. Москва : Мысль, 2000. – Т. 1. – 2000. 722 с. Т. 2. – 2001. 636 с. Т. 3. – 2001. 694 с. Т. 4. – 2001. 606 с.
4. Рассел Б. Історія західної філософії; пер. з англ. Київ : Основи, 1995. 760 с.
5. Реале Дж., Антисери Д. Западная философия от истоков до наших дней. В 4-х т. Т. 1. Античность. СПб. : Петрополис, 1994. 336 с. Т. 2. Средневековье. – 1995. 368 с. Т. 3. Новое время. – 1996. 736 с. Т. 4. От романтизма до наших дней. – 1997. 880 с.
6. Современная западная философия : [словарь] / сост. и отв. ред. В. С. Малахов, В. П. Филатов. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : ТОН-Остожье, 2000. 544 с.
7. Социальная философия : словарь / сост. и ред. В. Е. Кемеров, Т. Х. Керимов. 2-е изд., испр. и доп. Москва : Академический Проект; Екатеринбург : Деловая книга, 2006. 624 с.
8. Сучасне соціальне управління : філософія, методологія, практика : монографія. За заг. ред. Н. Г. Діденко. Донецьк : «ВІК», 2010. 375 с.
9. Філософія : підручник / І. В. Бичко, І. В. Бойченко, В. Г. Табачковський та ін. Київ : Либідь, 2001. 408 с.

Допоміжна

1. Адлер А. Понять природу человека; пер. Е. А. Цыпина. СПб. : Академический проект, 2000. 256 с.
2. Адорно Т. Негативная диалектика; пер. с нем. Е. Л. Петренко.

- Москва : Академический Проект, 2011. 538 с.
3. Аналитическая философия: Становление и развитие (антология) / общ. ред., сост. и вступ. ст. А. Ф. Грязнова; [пер. с англ., нем.]. Москва : Прогресс – Традиция, 1998. 528 с.
 4. Андрущенко В. П. Історія соціальної філософії (Західноєвропейський контекст). Київ : ТанDEM, 2000. 406 с.
 5. Аристотель. Большая этика. соч. в 4-х т. Т. 4. Москва : Мысль, 1982. С. 295–374.
 6. Аристотель. Метафизика. соч. в 4-х т. Т. 1. Москва : Мысль, 1975. 550 с.
 7. Аристотель. Политика; пер. с древнегреч.; общ. ред. А. И. Доватура. : соч. в 4-х т. Т. 4. Москва : Мысль, 1983. С. 375 – 645.
 8. Байме К. Політичні теорії сучасності; пер з нім. М. Култаєвой та М. Бойченка. Київ : Стилос, 2008. 396 с.
 9. Бауман З. Глобализация. Последствия для человека и общества; пер. с англ. М. Л. Коробочкиной. Москва : Весь Мир, 2004. 188 с.
 10. Бодрийяр Ж. Общество потребления. Его мифы и структуры; пер. с фр., послесл. и примеч. Е. А. Самарской. Москва : Республика; Культурная революция, 2006. 269 с.
 11. Витгенштейн Л. Философские исследования / Философские работы. Ч. 1. Москва : Гнозис, 1994. С. 75–321.
 12. Гегель Г. В. Ф. Наука логики // Энциклопедия философских наук : в 3-х т. – Т. 1. / отв. ред. Е. П. Ситковский. Москва : Мысль, 1974. 452 с.
 13. Гегель Г. В. Ф. Философия духа // Энциклопедия философских наук : в 3-х т. – Т. 3. / отв. ред. Е. П. Ситковский. Москва : Мысль, 1977. 472 с.
 14. Гегель Г. В. Ф. Философия права : сочинения в 7 т. Т. 7. Москва : Соцэкгиз, 1934. 380 с.
 15. Гейзінга Й. Homo Ludens; пер. з англ. Київ : Основи, 1994. 250 с.
 16. Гидденс Э. Последствия современности; пер. с англ. Г. Ольховикова, Д. Кибальчича. Москва : Праксис, 2011. 352 с.
 17. Гуссерль Э. Идеи к чистой феноменологии и феноменологической философии. Книга первая; пер с нем. А. В. Михайлова, вступ. ст. В. А. Куренного. Москва : Академический проект, 2009. 489 с.
 18. Гьофе О. Демократія в епоху глобалізації : посібн. з філос. дисц.; пер. з нім. Л. Ситніченко та О. Лозінської. Київ : ППС, 2007. 436 с.
 19. Декарт Р. Рассуждение о методе, чтобы верно направлять свой разум и отыскивать истину в науках и другие философские работы; пер. с лат. и фр. Москва : Академический проект, 2011. 335 с.
 20. Делез Ж. Логика смысла; пер. с фр. Я. И. Свирского. Москва : Академия, 1995. 298 с.
 21. Делез Ж., Гваттари Ф. Анти-Эдип : Капитализм и шизофрения; пер. с фр. и послесл. Д. Кралечкина; науч. ред. В. Кузнецов. Екатеринбург : У-Фактория, 2007. 672 с.
 22. Делез Ж., Гваттари Ф. Что такое философия; пер. с фр. и послесл. С. Н. Зенкина. Москва : Ин-т экспериментальной

- социологии; СПб. : Алетейя, 1998. 288 с.
23. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації. Київ : Лібра, 2001. 400 с.
24. Камю А. Миф о Сизифе. Эссе об абсурде // Бунтующий человек. Москва : Политиздат, 1990. 416 с.
25. Кант И. Критика способности суждения. Москва : Искусство, 1994. 364 с.
26. Карпенко И. В. Философское пространство культуры : человек философствующий и человек повседневности. Харьков : ХНУ им. В. Н. Каразина, 2006. 292 с.
27. Кассирер Э. Философия символических форм. Т. I. Язык; пер. с нем. С. А. Ромашко. Москва : Академический Проект, 2011. 271 с.
28. Кассирер Э. Философия символических форм. Т. II. Мифологическое мышление; пер. с нем. А. Ромашко. Москва : Академический Проект, 2011. 279 с.
29. Кассирер Э. Философия символических форм. Т. III. Феноменология познания; пер. с нем. А. М. Руткевича. – Москва : Академический Проект, 2011. 398 с.
30. Коэн Д., Арато Э. Гражданское общество и политическая теория; пер. с англ. Москва : Весь Мир, 2003. 784 с.
31. Кун Т. Структура научных; пер. с англ. Москва : Прогресс, 1977. 300 с.
32. Кьеркегор С. Страх и трепет; пер. с дат. Н. В. Исаевой, С. А. Исаева. – Москва : Академический Проект, 2011. 154 с.
33. Лакатос И. Избранные произведения по философии и методологии науки; пер. с англ. И. Н. Веселовского, А. А. Никифорова, В. Н. Поруса. Москва : Академический Проект, 2008. 476 с.
34. Лебедев С. А. Философия науки : терминологический словарь. – Москва : Академический Проект, 2011. 268 с.
35. Лебедев С. А. Философия науки : краткая энциклопедия (основные направления, концепции, категории). Москва : Академический Проект, 2008. 692 с.
36. Лиотар Ж.-Ф. Состояние постмодерна; пер. с фр. Н. А. Шматко. Москва : Ин-т эксперимент. социологии; СПб. : Алетейя, 1998. 160 с.
37. Маркузе Г. Одномерный человек; пер. с англ. Москва : REFL-book, 1994. 368 с.
38. Ницше Ф. По ту сторону добра и зла. К генеалогии морали; пер. с нем. Н. Полилова, К. Свасьяна. Москва : Академический Проект, 2007. 398 с.
39. Ортега-и-Гассет Х. Что такое философия? / отв. ред. М. А. Киссель. Москва : Наука, 1991. 408 с.
40. Поппер К. Логика и рост научного познания; пер. с англ. Москва : Прогресс, 1983. 606 с.
41. Рассел Б. История западной философии и ее связи с политическими и социальными условиями от античности до наших дней; пер. с англ. Москва : Академический Проект, 2008. 1008 с.
42. Рассел Б. Человеческое познание : его сфера и границы; пер. с англ. Москва : Терра – Книжный клуб; Республика, 2000. 464 с.
43. Сартр Ж.-П. Проблемы метода. Статьи; пер. с фр. В. П. Гайдамака. Москва : Академ. проект, 2008. 222 с.
44. Сартр Ж.-П. Бытие и ничто : Опыт феноменологической

- онтології; пер. с фр. Москва : Республика, 2000. 640 с.
45. Сковорода Г. Повне зібрання творів. у 2-х т. Київ : Наукова думка, 1973. Т. 1. 532 с. Т. 2. 1973. 576 с.
46. Современный философский словарь / под общ. ред. В. Е. Кемерова. Москва : Академический проект, 2004. 864 с.
47. Сорокин П. А. Человек. Цивилизация. Общество; пер. с англ. Москва : Политиздат, 1992. 543 с.
48. Степин В. С. История и философия науки : учебник для аспирантов и соискателей ученой степени кандидата наук. Москва : Академический Проект, 2011. 423 с.
49. Тойнби А. Постигание истории; пер. с англ.; сост. А. П. Огурцов. Москва : Прогресс, 1991. 736 с.
50. Фромм Э. Бегство от свободы; общ. ред. и послесл. П. С. Гуревича; пер с англ. Москва : Прогресс, 1990. 272 с.
51. Фуко М. Герменевтика субъекта. Курс лекций, прочитанных в Колледже де Франс в 1981–1982 гг.; пер. с фр. СПб. : Наука, 2007. 677 с.
52. Фукуяма Ф. Наше постчеловеческое будущее : Последствия биотехнологической революции; пер. с англ. Москва : АСТ; ЛЮКС, 2004. 349 с.
53. Хабермас Ю. Философский дискурс о модерне; пер. с нем. Москва : Весь Мир, 2003. 416 с.
54. Хайдеггер М. Бытие и время; пер. с нем. В. В. Бибихина. Москва : Admarginet, 1997. 452 с.
55. Хофмайстер Х. Что значит мыслить философски; пер. с нем.; отв. ред. А. Б. Рукавишников, Д. Н. Разеев. СПб. : Изд. С.-Петербур. ун-та, 2006. 448 с.
56. Шпенглер О. Закат Европы Очерки морфологии мировой истории; пер. с нем. К. Свасьяна. – Т. 1 : Гештальт и действительность. Москва : Мысль, 1993. 663 с.
57. Элиас Н. О процессе цивилизации. Социогенетические и психогенетические исследования; пер. с нем. А. М. Руткевича. – М. : Университетская книга; СПб. : Университетская книга, 2001. – Т. 1 : Изменения в поведении высшего слоя мирян в странах Запада. – 2001. 332 с. Т. 2 : Изменения в обществе. Проект теории цивилизации. – 2001. 382 с.
58. Ясперс К. Смысл и назначение истории; пер. с нем. Москва : Политиздат, 1991. 526 с.
1. Библиотека ім. В. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Інститут філософії ім. Г. Сковороди URL: <http://www.filosof.com.ua>.
3. Найвидатніші філософи світу та України/ URL: <http://philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html>.
4. Справочные материалы, учебники, хрестоматии, энциклопедии URL: <http://www.philosophy.ru/edu/ref/ref.html>.
5. Тексты Философия XX–XXI вв. URL: http://www.oba.wallst.ru/library/tema/sc/filos/for/xx_age.htm.
6. Философия без границ. URL: <http://platonanet.org.ua>.